

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

26 februari 1999

VOORSTEL VAN DECREET

– van mevrouw Sonja Becq en de heren Guy Swennen en Bart Vandendriessche –

**tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976
betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Krachtens artikel 61 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW-Wet) is het de OCMW's toegestaan voor de uitvoering van de taken die hun zijn opgedragen een beroep te doen op de medewerking van derden. Het betreft in dit geval contractuele samenwerkingsverbanden zonder rechtspersoonlijkheid. De samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid en daardoor met een structureel karakter, die het OCMW kan aangaan, zijn omschreven in artikel 79 en de hoofdstukken XII en XIIbis van de organieke wet. Die bepalingen maken het de OCMW's enkel mogelijk deel te nemen aan een intercommunale vereniging, een vereniging overeenkomstig hoofdstuk XII en XIIbis van de OCMW-wet of een bouwmaatschappij tot nut van het algemeen.

Om in aanmerking te komen voor erkenning, vergunning of subsidiëring is het voor heel wat initiatieven aangewezen of vereist de vorm aan te nemen van een vereniging zonder winstoogmerk of van een vennootschap met sociaal oogmerk (b.v. sociale werkplaatsen, sociale verhuurkantoren, samenwerkingsinitiatieven thuisgezondheidszorg, palliatieve netwerken). In andere gevallen bestaat geen wettelijke of decretale verplichting om een bepaalde rechtsvorm aan te nemen, maar is het de eis betreffende een bepaalde schaalgrootte of regionale bedekking die het nodig maakt dat OCMW's structureel kunnen samenwerken met private partners (algemeen welzijnswerk, centra geestelijke gezondheidszorg, logo's).

Tenslotte kan het wenselijk zijn dat een OCMW een nieuw initiatief ontwikkelt in samenwerking met private actoren of kan toetreden tot, onder meer, door gemeenten opgerichte verenigingen.

Vornoemde situaties tonen aan dat de samenwerkingsmogelijkheden in VZW-verband van OCMW's en private actoren moeten worden verruimd. Dit voorstel van decreet regelt dit onder strikt omschreven voorwaarden.

Dit voorstel past, ten slotte, in de engagementen van de Vlaamse regering in het kader van het pact met de lokale besturen waarin gesteld wordt : "de Vlaamse regering zal initiatieven ondersteunen inzake de publiek/private samenwerking, zowel voor gemeenten als OCMW's, mits voldoende waarborgen voor een flexibele aanpak en democratische controle en vertegenwoordiging aanwezig zijn."

Commentaar bij de artikelen

Artikel 2

Artikel 6 creëert een nieuwe mogelijkheid voor de openbare centra voor maatschappelijk welzijn om lid te worden van een vereniging of vennootschap. Daarover moet overleg worden gepleegd.

Artikel 3

Artikel 79 van de OCMW-tekst moet worden aangepast om rekening te houden met de vereniging bedoeld in artikel 135novies tot en met artikel 135ter decies.

Artikel 4

De openbare rechtspersonen moeten niet noodzakelijk een meerderheid van stemmen hebben in de publiekrechtelijke vereniging. Wanneer het niet gaat om een ziekenhuis of een gedeelte van een ziekenhuis, kunnen de oprichters de stemverhoudingen bepalen, rekening gehouden met tal van aspecten zoals inbreng of omzet.

Artikel 5

Het bij decreet van 14 juli 1998 ingevoerde hoofdstuk XIIbis strekt er uitsluitend toe de mogelijkheden van samenwerking of verzelfstandiging van OCMW-ziekenhuizen te regelen. Het is aangewezen daar in het opschrift duidelijker naar te verwijzen om het onderscheid tussen het in te voegen hoofdstuk XIIter "Verenigingen van privaat recht met het oog op het vervullen van sociale doeleinden" duidelijk te maken.

Artikel 6

Er wordt een apart hoofdstuk ingevoegd in verband met de oprichting van en de toetreding tot verenigingen of vennootschappen van privaat recht met het oog op het vervullen van sociale doeleinden met uitsluiting van de gehele of gedeeltelijke exploitatie van een ziekenhuis of van ziekenhuisgebonden activiteiten. Dit hoofdstuk bevat de volgende bepalingen :

Artikel 135novies

In de reglementering van de Vlaamse regering wordt meer en meer geopteerd voor schaalvergroting en voor rechtsvormen die een soepel en efficiënt beheer mogelijk maken. Met de huidige wetgeving zijn OCMW's, behalve voor de openbare ziekenhuizen, niet in de mogelijkheid om in te spelen op die nieuwe tendensen.

Dit hoofdstuk wil de OCMW's de mogelijkheid geven om verenigingen zonder winstoogmerk op te richten of ertoe toe te treden, in drie gevallen :

- 1° indien de regelgeving dat voor de erkenning, vergunning of subsidiëring geheel of gedeeltelijk vereist ;
- 2° indien een bepaalde schaalgrootte of regionale bedekking moet worden bereikt ;
- 3° indien een nieuwe dienst wordt opgericht. Vele, vooral kleine, OCMW's voelen immers de behoefte om met private partners en/of met andere openbare besturen samen te werken om nieuwe diensten te kunnen aanbieden of om te kunnen inspelen op nieuwe behoeften en problematieken zoals schuldbemiddeling, scheidingsbemiddeling of rechtshulp. De beperking tot nieuwe diensten moet erover waken dat het bestaande aanbod van het OCMW niet zonder meer in een vereniging zonder winstoogmerk wordt ondergebracht.

Als nieuw kan elke dienst worden aangemerkt waarvoor geen erkenning, vergunning of subsidie werd verworven en die ook niet op een gestructureerde wijze aan het publiek wordt aangeboden.

Het OCMW kan ook toetreden tot een VZW wanneer die werd opgericht door andere publiekrechtelijke rechtspersonen, meestal met het oog op vorming, belangenbehartiging en/of overleg.

Artikelen 135decies tot 135duodecies

Deze bepalingen strekken ertoe de democratische controle door de raad voor maatschappelijk welzijn en de gemeenteraad te garanderen.

Artikel 135ter decies

Om het OCMW onder meer mogelijk te maken om mede initiatief te nemen om een sociaal verhuurkantoor op te richten, wordt het aan OCMW's toegestaan lid te worden van een vennootschap met sociaal oogmerk.

Artikel 7

Dit artikel geeft de mogelijkheid voor de publiekrechtelijke vereniging waarvan sprake in hoofdstuk XII, om op dezelfde manier als het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in aanmerking te komen voor erkenning, vergunning of subsidiëring. Deze bepaling is belangrijk in het geval dat de regelgeving enkel het OCMW uitdrukkelijk vermeldt, en niet deze vereniging.

Sonja BECQ

Guy SWENNEN

Bart VANDENDRIESSCHE

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In artikel 26bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, ingevoegd bij de wet van 5 augustus 1992 en gewijzigd bij de wet van 12 januari 1993, bij de decreten van 17 december 1997 en 14 juli 1998, worden in § 1, 6°, de woorden "of XII-bis", vervangen door de woorden ",XIIbis of XII-ter".

Artikel 3

In artikel 79 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 5 augustus 1992 en bij de decreten van 17 december 1997 en 14 juli 1998 wordt aan het tweede lid, de volgende zinsnede toegevoegd :

"of van een vereniging of vennootschap overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 135novies tot en met 135ter decies."

Artikel 4

In artikel 125 van dezelfde wet, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 430 van 5 augustus 1986 en bij decreet van 14 juli 1998, wordt het eerste lid opgeheven.

Artikel 5

Het opschrift van hoofdstuk XIIbis van dezelfde wet, ingevoegd bij decreet van 14 juli 1998, wordt gewijzigd als volgt :

"HOOFDSTUK XIIbis

Verenigingen van privaat recht met het oog op de gehele of gedeeltelijke exploitatie van een ziekenhuis of van ziekenhuisgebonden activiteiten".

Artikel 6

In dezelfde wet wordt een hoofdstuk XIIter, bestaande uit de artikelen 135novies tot 135ter decies ingevoegd, dat luidt als volgt :

"HOOFDSTUK XIIter

Verenigingen of vennootschappen van privaat recht met het oog op het vervullen van sociale doeleinden met uitsluiting van de gehele of gedeeltelijke exploitatie van een ziekenhuis of van ziekenhuisgebonden activiteiten.

Artikel 135novies

§ 1. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan lid worden van een vereniging zonder winstoogmerk.

Van die vereniging moeten minstens één of meer private rechtspersonen die geen winst nastreven, lid zijn. Van de vereniging kunnen al dan niet één of meer andere openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gemeenten, verenigingen opgericht volgens hoofdstuk XII, of andere openbare besturen lid zijn.

Het lidmaatschap bij wijze van oprichting of toetreding van de in het vorige lid bedoelde vereniging is slechts mogelijk indien aan één van volgende voorwaarden is voldaan :

1° de rechtsvorm is een bij decreet of besluit van de Vlaamse regering opgelegde voorwaarde voor de gehele of gedeeltelijke erkenning, vergunning of subsidiëring. In dat geval kan afgevoerd worden van de voorwaarde dat minstens één of meer private rechtspersonen lid moeten zijn ;

2° het bereiken van een bepaalde regionale bedekking of schaalgrootte is een bij decreet of besluit van de Vlaamse regering opgelegde voorwaarde voor de gehele of gedeeltelijke erkenning, vergunning of subsidiëring, indien aan die voorwaarde door geen van de lokale openbare deelgenoten afzonderlijk kan worden voldaan ;

3° het lidmaatschap van de vereniging maakt het voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn mogelijk om een nieuwe dienst aan te bieden. Als nieuw kan elke dienst worden aangemerkt waarvoor geen erkenning, vergunning of subsidie werd verworven en die ook niet

op een gestructureerde wijze aan het publiek wordt aangeboden.

In dit geval is een machtiging van de Vlaamse regering vereist. Om die machtiging te krijgen, moet het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn aantonen dat, rekening gehouden met het bestaande aanbod, de nieuwe dienst optimaal past in de programmering en moet op grond van het onderzoek bedoeld in artikel 60, § 6, tweede en derde lid, bewezen worden wat de redenen zijn om de nieuwe dienst in samenwerking met private rechtspersonen aan te bieden.

§ 2. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan eveneens toetreden tot een in § 1 bedoelde vereniging wanneer die uitsluitend door publiekrechtelijke rechtspersonen werd opgericht. In dat geval kan afgeweken worden van de voorwaarde dat één of meer private rechtspersonen lid moeten zijn. Overdracht of inbreng van een bestaande dienst van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is in dat geval niet toegestaan.

Artikel 135decies

Het met redenen omklede besluit van de raad of de raden voor maatschappelijk welzijn tot oprichting van of toetreding tot de in het vorige artikel bedoelde vereniging is onderworpen aan de goedkeuring van de betrokken gemeenteraad of gemeenteraden.

Het besluit houdende goedkeuring of niet-goedkeuring wordt binnen een termijn van veertig dagen na het inkomen van het verzoek tot goedkeuring aan het centrum verzonden. Indien overeenkomstig artikel 135novies de machtiging van de Vlaamse regering vereist is, wordt op dezelfde dag als deze verzending een afschrift van het besluit van de gemeenteraad naar de Vlaamse regering verzonden. Het besluit van de Vlaamse regering wordt binnen een termijn van honderd dagen na het inkomen van het verzoek tot machtiging aan het centrum verzonden.

De aanvragen tot goedkeuring en tot machtiging bedoeld in het vorig lid, gaan vergezeld van het ontwerp van statuten van de vereniging alsook van de bijlagen die krachtens de statuten daarvan integraal deel uitmaken. De aanvraag tot machtiging gaat tevens vergezeld van de beslissingen van de eventuele deelgenoten tot deelname aan de vereniging.

Artikel 135undecies

De statuten van de vereniging bedoeld in artikel 135novies worden opgemaakt overeenkomstig de wetgeving inzake de gekozen rechtsvorm. Onverminderd die bepalingen vermelden de statuten nauwkeurig de deelgenoten, hun inbreng, hun verbintenissen en bijdragen alsmede de bestemming van het vermogen van de vereniging in het geval dat zij zou worden ontbonden.

De statuten bepalen het stemmenaantal waarover elke deelgenoot beschikt in de verschillende bestuurs- en beheersorganen, rekening houdend met de inbreng van elke deelgenoot.

Artikel 135duodecies

Het huishoudelijk reglement van de raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt op welke wijze het openbaar centrum in kennis wordt gesteld van de agenda en de beslissingen van de beheersorganen van de vereniging en van het jaarverslag, de begroting en de rekeningen van de vereniging.

Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan in de organen van de in artikel 135novies bedoelde vereniging alleen vertegenwoordigd zijn door de raadsleden en deskundigen. De raad voor maatschappelijk welzijn wijst de vertegenwoordigers aan en bepaalt desgevallend de verhouding tussen de leden en de deskundigen, waarbij het aandeel van de deskundigen maximaal één derde kan zijn.

De vertegenwoordigende raadsleden worden door de raad aangewezen volgens de regels bepaald in artikel 27, § 3. Het mandaat van de vertegenwoordigende raadsleden en deskundigen eindigt van rechtswege op de eerste algemene vergadering die plaatsvindt nadat de raden voor maatschappelijk welzijn die lid zijn van de vereniging ingevolge artikel 19 van deze wet, geïnstalleerd zijn.

De statuten bevatten bepalingen in die zin.

Artikel 135ter decies

Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan onder dezelfde voorwaarden als in artikel 135novies tot 135duodecies eveneens lid worden van een vennootschap met sociaal oogmerk. In dat geval kunnen personeelsleden als bedoeld in artikel 164bis, § 1, 7°, van de vennootschapswet eveneens vennoot zijn."

Artikel 7

In de gevallen waarin het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn geheel of gedeeltelijk een erkenning, vergunning of subsidiëring kan verkrijgen, worden de verenigingen bedoeld in hoofdstuk XII van de wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn voor het verkrijgen van deze erkenning, vergunning of subsidiëring met een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gelijkgesteld.

Sonja BECQ

Guy SWENNEN

Bart VANDENDRIESSCHE
